

Makro: Türkiye ekonomisi ikinci çeyrekte %21,7 ile rekor büyüme kaydetti...

Ekonomik aktivitede; salgın sonrası süreçte güçlü toparlanma ivmesi devam ediyor. 2Ç'20'de, salgın etkisiyle %10,4 daralan ekonomi, **2Ç'21'de baz etkisinin yanı sıra hem güçlü iç talep, hem de dış taleple %21,7 büyüdü.** İlk çeyrekte de ekonomi %7,2 büyürken, böylece **ilk yarı büyümesi %14,3'e ulaştı.** Yılın ikinci yarısına ilişkin **öncü veriler de** (imalat sanayi PMI endeksi, reel kesim güven endeksi, kapasite kullanım oranı, dış ticaret verileri, turizm gelirleri) **ekonomik aktivitenin güçlü seyrini koruduğuna işaret ediyor; 2021 yılında %9 ve üstü büyüme görme olasılığımız çok yüksek.**

Yılın ikinci çeyreğinde tüm ana harcama kalemleri büyümeye pozitif katkı yaparken, salgın sürecinde büyümeyi yukarı çeken stok değişimleri ise büyümeye negatif katkı yaptı. Özel tüketim harcamaları yıllık **%22,9 artışla, toplam büyümeye 13,7 puan, yatırım harcamaları ise %20,3 artışla büyümeye 5,4 puan, kamu tüketimi harcamaları %4,2 artışla büyümeye 0,7 puan katkı yaptı.** İhracat %59,9, ithalat %19,2 arttı ve bunun neticesinde **net ihracat büyümeye 6,9 puan pozitif katkı sağladı.** Stoklar ise; büyümeyi 5 puan aşağı çekti.

Yıllık % değişim	2020	1Ç'20	2Ç'20	3Ç'20	4Ç'20	1Ç'21	2Ç'21
Büyüme	1,8	4,4	-10,4	6,3	6,2	7,2	21,7
Özel Tüketim	3,2	4,9	-9,2	8,4	7,8	7,0	22,9
Diğer Özel Tüketim*	12,0	18,2	-1,5	16,0	16,5	15,9	23,3
Kamu Tüketimi	2,2	2,9	-0,3	2,0	3,7	0,7	4,2
Yatırım (Özel+Kamu)	7,2	-0,6	-5,9	22,6	11,7	12,4	20,3
İhracat	-14,8	-1,1	-36,4	-21,4	0,5	3,0	59,9
İthalat	7,6	21,6	-8,0	16,4	3,0	-1,8	19,2

*Hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşların tüketimi

Büyümeye katkılar	2020	1Ç'20	2Ç'20	3Ç'20	4Ç'20	1Ç'21	2Ç'21
Büyüme	1,8	4,4	-10,4	6,3	6,2	7,2	21,7
Özel Tüketim	1,9	2,9	-5,4	4,9	4,5	4,2	13,7
Diğer Tüketim*	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Kamu Tüketimi	0,3	0,4	0,0	0,3	0,6	0,1	0,7
Yatırım (Özel+Kamu)	1,8	-0,1	-1,5	5,2	2,9	3,1	5,4
Net İhracat	-5,3	-4,3	-7,7	-8,9	-0,6	1,1	6,9
-İhracat	-3,8	-0,3	-9,2	-5,7	0,1	0,7	10,8
-İthalat	1,6	4,0	-1,6	3,3	0,7	-0,4	3,8
Diğer**	3,1	5,4	4,2	4,8	-1,3	-1,3	-5,0

*Hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşların tüketimi **Stok+İstatistiksel hata

Çeyrekssel bazda (mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış olarak) ise; büyüme ivme kaybına rağmen 2Ç'21'de de devam etti. 2021 ilk çeyreğinde %2,2 büyüyen ekonomi, **ikinci çeyrekte de %0,9 büyüdü.** Özel tüketim ve ihracatta güçlü artış görülüyor; **yatırım harcamalarındaki artışın ivme kaybına rağmen devam ediyor oluşu olumlu.** İthalatta görülen daralma ise güçlü iç taleple ivme kaybediyor.

Çeyrekssel % değişim	1Ç'20	2Ç'20	3Ç'20	4Ç'20	1Ç'21	2Ç'21
Büyüme	0,4	-10,8	16,4	1,2	2,2	0,9
Özel Tüketim	0,1	-11,5	21,7	0,3	-0,7	1,6
Diğer Özel Tüketim*	11,9	-10,1	14,8	1,5	8,6	-1,5
Kamu Tüketimi	2,1	-2,8	4,1	0,7	-0,8	0,7
Yatırım (Özel+Kamu)	1,0	-7,1	21,6	-2,1	1,4	0,7
İhracat	-4,9	-34,8	35,3	19,8	-2,8	2,2
İthalat	-7,1	-20,0	37,1	-0,7	-9,7	-3,3

*Hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşların tüketimi

Meryem Çetinkaya

AKBANK

Ekonomik Araştırmalar

Makro: Türkiye ekonomisi ikinci çeyrekte %21,7 ile rekor büyüme kaydetti...

Cari fiyatlarla GSYİH 2Ç'21'de yıllık bazda %52,4 artarken, 12 aylık birikimli milli gelir 5.908 milyar TL oldu; 2020 sonunda 5.047 milyar TL idi. Dolar bazında ise 2020 sonunda 717 milyar \$'a gerileyen GSYİH, 1Ç'21'de 729 milyar \$'a, 2Ç'21'de 765 milyar \$'a yükseldi.

Yılın üçüncü çeyreğine ilişkin öncü göstergeler, **ekonomik aktivitedeki güçlü seyrin devam ettiğine işaret ediyor**. 3Ç'20'de ekonomi %6,3 büyüdüğü için baz etkisi kaynaklı bir pozitiflik göremeyeceksek de, öncü veriler olumlu. Öncü verilere baktığımızda:

- İkinci çeyrekte imalat sanayi **PMI endeksi** ortalaması 50,3 olurken, endeks Temmuz'da 54,0, Ağustos'ta 54,1 olarak gerçekleşti.
- 2. çeyrek **reel kesim güven endeksi** (m.a.) ortalaması 108,1 iken, Temmuz-Ağustos ortalaması 112,2. **Kapasite kullanım oranında** ise rakamlar sırasıyla %75,9'a %76,6.
- Dış ticaret verilerinde baz etkisiyle ivme kaybı hakim. İhracat** 2. çeyrekte %70 arttıktan sonra Temmuz'da %10,2, ithalat 2. çeyrekte %50,4 arttıktan sonra Temmuz'da %17 arttı.
- Turizm tarafında;** 2. çeyrekte 3,8 milyon turist girişi olurken, sadece Temmuz ayında turist girişi 4,36 milyon kişi seviyesinde gerçekleşti. 2020 3Ç'de toplam turist girişi 4,95 milyon kişi idi.
- Diğer taraftan;** son dönemdeki toparlanmaya rağmen, **işsizliğin yüksek seyri tüketimi baskılayabilir**. Ayrıca; **yılın sonuna doğru beklenen faiz indirimi nedeniyle, tüketim ve yatırım kararları bir miktar ertelenebilir**.

Harcamalar Yöntemiyle GSYİH; zincirlenmiş hacim endeksi ve yıllık % değişim oranları:

- Özel Tüketim:** Tüketim ilk yarıda %14,7 arttı ve toplam büyümeye 8,8 puan katkı yaptı. Tüketime dağılımına baktığımızda; dayanıklı mal tüketimi güçlü seyrini koruyor, 2. çeyrekte de %36,5 arttı. Yarı dayanıklı mal tüketimi %55,4, dayanıksız mal tüketimi %13,3 arttı. Salgından en fazla etkilenen hizmetler tüketimi, 1 yıl aranın ardından, baz etkisinin önemli katkısıyla pozitifte geçti. 2Ç'20'de %26,7 daralan hizmet tüketimi, 2Ç'21'de +30,3 arttı. Salgın sonrası dönemde tüketim en önemli desteği veren dayanıklı mallar tüketimi, baz etkisinin de katkısıyla gelecek dönemde tüketimi aşağı çekebilir; nitekim beyaz eşya ve otomotiv satışlarında Temmuz'da yüksek gerileme (sırasıyla -%31 ve -%47,7) görüldü. ÖTV değişikliğinin otomotiv sektörüne etkisi takip edilecek. Ayrıca; hizmetler sektöründe Eylül sonuna kadar uzatılan KDV indiriminin de devam edip etmeyeceği, hizmetler sektörü tüketiminde etkili olacaktır.

Yıllık % değişim	2020	1Ç'20	2Ç'20	3Ç'20	4Ç'20	1Ç'21	2Ç'21
Özel Tüketim	3,2	4,9	-9,2	8,4	7,8	7,0	22,9
-Dayanıklı Mallar	26,6	6,9	-3,2	59,1	42,1	22,3	36,5
-Yarı Dayanıklı Mallar	-4,1	5,5	-27,4	2,8	4,0	14,4	55,4
-Dayanıksız Mallar	4,7	1,1	-0,3	7,8	9,0	7,1	13,3
-Hizmetler	-11,4	5,6	-26,7	-16,7	-6,5	-1,8	30,3

- Kamu Tüketimi:** Kamu tüketimi ikinci çeyrekte yıllık %4,2 artışla son 7 çeyreğin en yüksek artışını kaydetti ve büyümeye 0,7 puan katkı yaptı. Yılın ilk yarısında %2,5 artarken, toplam büyümeye katkısı 0,4 puan oldu.
- Yatırım:** Yatırımlarda güçlü seyrin devam etti. 2. çeyrekte yıllık bazda %20,3 artarak büyümeye 5,4 puan katkı yaparken, ilk yarı genelinde de %16,4 artışla 4,2 puan katkı yaptı; **artışta makine ve teçhizat yatırımları etkili oluyor. Makine ve teçhizat yatırımları, ilk çeyrekte %30,6, ikinci çeyrekte %35,2 artış kaydetti.** İnşaat yatırımları da pozitifte döndü; ikinci çeyrekte %12,2 arttı.

Yıllık % değişim	2020	1Ç'20	2Ç'20	3Ç'20	4Ç'20	1Ç'21	2Ç'21
Yatırımlar	7,2	-0,6	-5,9	22,6	11,7	12,4	20,3
İnşaat	-7,4	-11,1	-17,7	13,6	-14,1	-3,3	12,2
Makine ve Teçhizat	21,0	13,9	4,4	22,3	39,3	30,6	35,2
Diğer Aktifler	30,4	8,1	18,8	67,8	24,6	15,6	1,9

Meryem Çetinkaya

AKBANK

Ekonomik Araştırmalar

Makro: Türkiye ekonomisi ikinci çeyrekte %21,7 ile rekor büyüme kaydetti...

- **İhracat ve İthalat:** İkinci çeyrekte ihracatta %59,9 ile rekor yüksek artış görüldü; ilk yarı toplam artışı %26,5 oldu. İthalat ise hem baz etkisi hem de güçlü iç taleple 2Ç'de %19,2 arttı ve ilk yarı artışı %8 oldu. Net ihracat büyümeye ilk çeyrekte 1,1 puan pozitif katkı yaptıktan sonra, ikinci çeyrekte de 6,9 puan ile oldukça güçlü bir pozitif katkı yaptı. İlk yarı büyümesine net ihracatın katkısı 4,0 puan.

Üretim Yöntemiyle GSYİH (yıllık % değişim):

Hizmetler sektöründeki güçlü toparlanma ve sanayi sektöründeki güçlü ivmenin devam ediyor oluşu, büyümenin ana belirleyicisi oldu.

- **2Ç'20'de %26,7 daralan hizmetler sektörü,** 2Ç'21'de %45,8 büyüdü. 2. çeyrekte büyümeye 8,9 puan katkı yaptı. Yılın geri kalanında da pozitif seyrin devam etmesini bekliyoruz.
- **Sanayi sektörü, büyümenin itici gücü olmaya devam etti;** 2. çeyrekte %40,5 ile oldukça güçlü büyüdü ve toplam büyümeye 7,5 puan katkı yaptı. 2Ç'20'de %15,9 daralmıştı.
- **İnşaat sektörü toparlanma çabasını sürdürüyor.** 2. çeyrekte %3,1 büyüdü; ancak 2Ç'20'de %5,4 daralmıştı. Pandemi öncesinde de zayıf seyreden inşaat sektörü halen pandemi öncesi seviyelere ulaşabilmiş değil. Diğer taraftan, inşaat sektörü güven endeksi son aylarda toparlanma eğiliminde; 92,4 ile son 9 ayın en yüksek seviyesinde.
- Tarım sektöründe artış ise ivme kaybetti; ikinci çeyrekte %2,3 büyüdü.

Yıllık % değişim	2020	1Ç'20	2Ç'20	3Ç'20	4Ç'20	1Ç'21	2Ç'21
Tarım	5,9	3,1	5,4	6,7	5,5	8,7	2,3
Sanayi	3,1	7,5	-15,9	8,1	12,1	11,7	40,5
İnşaat	-5,5	-5,1	-5,4	3,2	-15,0	3,3	3,1
Hizmetler	-5,9	1,2	-26,7	-1,8	2,9	6,0	45,8
Katkı puan							
Tarım	0,4	0,1	0,2	0,8	0,3	0,2	0,1
Sanayi	0,6	1,5	-3,1	1,5	2,3	2,5	7,5
İnşaat	-0,4	-0,3	-0,4	0,2	-0,9	0,2	0,2
Hizmetler	-1,4	0,3	-6,4	-0,4	0,7	1,4	8,9

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomikarastirmalar@akbank.com

Dr. Fatma Melek – Baş Ekonomist

Fatma.Melek@akbank.com

Dr. Eralp Denktas, CFA

Eralp.Denktas@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

Meryem etinkaya

Meryem.Cetinkaya@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekil , suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İç bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAş, Ak Yatırım Ař ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAş ve Ak Yatırım Ař her an, hiçbir şekil ve surette n ihbara ve/veya ihtaraya gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldıracaktır. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iç bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekil ve surette Akbank TAş ve Ak Yatırım Ař'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, geekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, geekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekil ve surette Akbank T.A.ř, Ak Yatırım A.ř ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAş, Ak Yatırım Ař ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iç bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmaz olabilir.

AKBANK

Ekonomik Araştırmalar